

важливі структурні зміни. Велика увага приділяється проблемі ефективності управління, що значною мірою залежить від наявності інформації. Комплексна система управлінської інформації (англ. – ІМІС), охоплюючи всі процеси Організації, стає адміністративною опорою операцій, здійснюваних в усьому світі. В якості інструменту керування вона грає все більш важливу роль у централізованій адміністративній діяльності Організації. Ряд інших організацій і спеціалізованих установ прийняли ІМІС, вважаючи, що невідомі керівники у всій системі ООН приймуть уніфікований і ефективний стандарт. Відбулося різке посилення потреби в електронних послугах, що обумовлює необхідність наявності більш широкої технічної інфраструктури. Крім ІМІС такі програми включають Інтернет і Інтранет, проведення відеоконференцій, дистанційний переклад та інші нові технології.

Одна з головних інформаційно-комунікативних стратегій ООН окреслює задачу досягнення «глобальної з'єднаності засобами зв'язку». Мова йде про забезпечення усім розумного доступу через адміністративні установи, установи програм розвитку чи школи. Прихильність справі подолання «цифрової прірви» виявляється по всій системі ООН. Програма Розвитку ООН прийняла всеосяжну стратегію визначення напрямків підтримки національним партнерам. Ключовими елементами цієї стратегії є: сприяння підвищенню рівня поінформованості про революцію в області знань; інформаційно-пропагандистська робота і розробка відповідної політики; сприяння створенню можливостей підключення до Інтернету для забезпечення загального доступу до телекомунікаційної інфраструктури; і збільшення матеріалів на місцевих мовах [7, с. 8].

Політика в області інформаційної технології забезпечує також можливість більш ефективного поширення більшого обсягу інформації в рамках ООН. Такий Секретаріат, що зможе ширше користуватися досягненнями в області інформаційно-комунікаційних технологій, полегшить рішення більш широкої задачі наведення мостів через «цифрову прірву», що існує між розвинутими і країнами, що розвиваються.

Таким чином, для Організації дуже важливо мати добре розвинуту інформаційну структуру, оскільки нагальною необхідністю стали питання покращення іміджу Організації, можливість повідомляти новини про свою діяльність ЗМІ; надавати звіти про дискусії і роботу пресі, громадськості, урядам і науковим колам; відповідати на запити ЗМІ і представників громадськості з різних куточків земної кулі; підтримувати веб-сайт в Інтернеті тощо. Неможливо припустити, що ООН зможе вижити, не володіючи можливістю для вирішення цих завдань.

Список використаних джерел

1. Созыв международной Конференции по вопросу о свободе информации [Электронный ресурс]: резолюция Генеральной Ассамблеи ООН №А/RES/59 от 14 дек. 1946 г. // Генеральная Ассамблея ООН: [сайт]. – Режим доступа: <http://www.un.org/ru/ga/1/docs/lres.shtml> (дата обращения: 04.11.2017). – Загл. с экрана.
2. Секретариат [Электронный ресурс] // Организация Объединенных Наций: [сайт]. – Режим доступа: <http://www.un.org/ru/sections/about-un/secretariat/index.html> (дата обращения: 04.11.2017). – Загл. с экрана.
3. Доклад Генерального секретаря о работе Организации. А/52/1/ДОИ. – Нью-Йорк, 1997.
4. Доклад Генерального секретаря. Переориентация деятельности Организации Объединенных Наций в области общественной информации и коммуникации. А/АС.198/2003/2/ДОИ. – Нью-Йорк, 2003.

5. UNifeed [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unmultimedia.org/tv/unifeed> (дата обращения: 04.11.2017). – Загл. с экрана.

6. Доклад Генерального секретаря. Обновление Организации Объединенных Наций: программа реформы. А/51/950/ДОИ. – Нью-Йорк, 1996.

7. Доклад Генерального секретаря. Деятельность Департамента общественной информации: стратегические коммуникационные услуги. №А/АС.198/2014/2/ДОИ. – Нью-Йорк, 2014.

References

1. Sozvyv mezhdunarodnoj Konferencii po voprosu o svobode informacii [Jelektronnyj resurs]: rezolucija General'noj Assamblei OON №A/RES/59 ot 14 dek. 1946 g. // General'naja Assambleja OON: [sajt]. – Rezhim dostupa: <http://www.un.org/ru/ga/1/docs/lres.shtml> (data obrashhenija: 04.11.2017). – Zagl. s jekrana.
2. Sekretariat [Jelektronnyj resurs] // Organizacija Ob#edinennyh Nacij: [sajt]. – Rezhim dostupa: <http://www.un.org/ru/sections/about-un/secretariat/index.html> (data obrashhenija: 04.11.2017). – Zagl. s jekrana.
3. Doklad General'nogo sekretarja o rabote Organizacii. A/52/1/DOI. – N'ju-Jork, 1997.
4. Doklad General'nogo sekretarja. Pereorientacija dejatel'nosti Organizacii Ob#edinennyh Nacij v oblasti obshhestvennoj informacii i kommunikacii. A/AC.198/2003/2/DOI. – N'ju-Jork, 2003.
5. UNifeed [Jelektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.unmultimedia.org/tv/unifeed> (data obrashhenija: 04.11.2017). – Zagl. s jekrana.
6. Doklad General'nogo sekretarja. Obnovlenie Organizacii Ob#edinennyh Nacij: programma reformy. A/51/950/DOI. – N'ju-Jork, 1996.
7. Doklad General'nogo sekretarja. Dejatel'nost' Departamenta obshhestvennoj informacii: strategicheskie kommunikacionnye uslugi. №A/AC.198/2014/2/DOI. – N'ju-Jork, 2014.

Stepko O. M., candidate of political sciences, assistant professor of International Relations of Kyiv National University of Culture and Art (Ukraine, Kyiv), stepko2004@ukr.net

Use of UN information and communication strategies for improving the organization image

The problems of improving the image of the UN are studied. The main strategies and mechanisms of the UN activities in the field of information are highlighted. In the analysis of the information system of the Organization, the main UN units in the field of information, their structure and functions are considered. The main aspects of reorientation of the UN activities in the field of information and communication are investigated. Also, the author considers the main problems in the work of the information structure of the Organization, and in particular, it's leading part – the Department of Public Information. The main informational and communicative strategies of the United Nations and its efforts to improve its image and increase the efficiency of functioning of the entire information sphere are highlighted.

Keywords: UN information activity, UN image, UN information structure, information and communication strategies.

* * *

УДК 327

Гальона О. Я.,

аспірант кафедри міжнародних медіакомунікацій та комунікативних технологій, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ),
aleksandr.galiona@gmail.com

ЕВОЛЮЦІЯ ВІДНОСИН УКРАЇНИ І УЗБЕКИСТАНУ ТА ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОТЕНЦІАЛУ СПІВРОБІТНИЦТВА У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ

Актуальність теми дослідження зумовлена важливим місцем Узбекистану серед українських зовнішньополітичних партнерів й прагненням України розвивати всебічні відносини з цією центральноазійською країною, та визначається доцільністю з'ясування перспективних можливостей подальшого поглиблення взаємовигідних українсько-узбецьких зв'язків. У статті здійснено аналіз широкого спектру питань українсько-узбецької взаємодії за часів незалежності, зокрема що стосується політико-

економічних аспектів двостороннього співробітництва України та Узбекистану, тенденцій та особливостей розвитку співпраці в різних сферах з урахуванням реального впливу вагомих акторів, які присутні в Центральній Азії. Наведено погляди представників науково-експертного середовища стосовно двостороннього українсько-узбецького діалогу на міждержавному, міжурядовому та міжвідомчому рівнях, їх оцінки щодо підходів до шляхів реалізації національних інтересів України на узбецькому напрямі української зовнішньої політики з урахуванням розвитку ситуації в регіоні та у світі. В роботі акцентовано на послідовних кроках двох держав щодо активізації політичного діалогу, пошуку шляхів нарощування обсягів українсько-узбецького торгівлі в контексті ряду робочих контактів, візитів та зустрічей президентів України та Узбекистану. Підкреслено можливості активізації процесів формування нових підходів щодо довгострокового українсько-узбецького взаємовигідного співробітництва, включаючи ряд багатосторонніх аспектів стосовно налагодження й розвитку конструктивних відносин за участі провідних світових держав. В цьому контексті презентовано авторське бачення щодо потенціалу розвитку співпраці України та Узбекистану, а також перспективи забезпечення українських інтересів в рамках українсько-узбецьких зв'язків.

Ключові слова: Україна, Узбекистан, співробітництво, Центральна Азія.

У період з моменту набуття незалежності і до цього часу, Узбекистан займає важливе місце серед українських зовнішньополітичних партнерів, а українсько-узбецькі відносини характеризуються послідовним та системним розвитком діалогу на міждержавному, міжурядовому та міжвідомчому рівнях. Динамічні зміни в Центральній Азії і в світі, які відбуваються в останні роки, зумовлюють науковий інтерес до осмислення можливостей розробки та використання нового конструктивного та прагматичного підходу з боку України щодо формування взаємовигідних зв'язків з Узбекистаном під кутом зору відповідних геополітичних аспектів, зокрема із врахуванням присутності в регіоні провідних світових акторів. Це визначає важливість та актуальність дослідження сучасних тенденцій українсько-узбецької взаємодії в контексті необхідності більш повного забезпечення власних національних інтересів на центральноазійському напрямі зовнішньої політики України.

Різноаспектні питання щодо українсько-узбецьких зв'язків за часів незалежності тою чи іншою мірою висвітлюються в публікаціях цілого ряду представників науково-експертного середовища. Серед авторів, які торкаються у своїх роботах тематики, що розглядається, слід згадати таких дослідників та вчених, як А. Гончарук, І. Горобець, М. Дорошко, О. Дуднік, В. Кулик, Т. Ляшенко, А. Мартинов, Н. Мхитарян, Р. Опімах, Ю. Павленко, Б. Парахонський, А. Финько, Л. Чекаленко та ін.

Мета статті – проаналізувати питання українсько-узбецької взаємодії, з'ясувати потенціал розвитку співпраці України та Узбекистану й перспективні можливості поглиблення українсько-узбецьких зв'язків.

Українсько-узбецькі відносини характеризуються послідовним розвитком рівноправного та конструктивного співробітництва на всіх рівнях з усього комплексу питань, які мають взаємний інтерес.

Встановлення дипломатичних відносин між Україною та Узбекистаном 14 серпня 1992 р. відкривало шлях до плідного діалогу між обома країнами, базою якого стало підписання під час першого візиту Президента Узбекистану І. Карімова до України 25 серпня 1992 р. Договору про основи міждержавних відносин, дружбу та співробітництво між обома країнами [1, с. 117]. Всього, за роки незалежності відбулося 4 візита на рівні Президента України в Узбекистан і 6 візитів на рівні Президента Узбекистану в Україну [2]. Ряд важливих угод економічного характеру було

підписано під час лютого 1993 р. візиту урядової делегації України на чолі з колишнім Прем'єр-міністром Л. Кучмою. Йшлося про співробітництво в транспортній галузі, у сфері зв'язку, торгівлі, митної та банківської діяльності, участі України в розробці нафтогазових та золоторудних родовищ Узбекистану [1, с. 117]. У 1994 р. розпочалося військове співробітництво між обома країнами [3, с. 333].

У листопаді 1994 р. під час візиту І. Карімова в Україну підписано Декларацію про основні напрями економічної співпраці, а під час візиту українського Президента Л. Кучми до Ташкенту 20–21 червня 1995 р. підписано Договір про поглиблення економічної інтеграції між обома країнами. Українсько-узбецький діалог поглиблювався також на рівні обміну візитами голів урядів обох країн та керівників окремих міністерств та відомств [1, с. 117].

Ряд вітчизняних науковців відмічали певні аспекти міжнародної взаємодії України та Узбекистану в той період під кутом зору можливостей забезпечення українських національних інтересів. Наприклад, в 1997 р. Б. Парахонський, говорячи про розширення економічної, політичної, військової та культурної співпраці України з новими незалежними країнами, зокрема Узбекистаном, в контексті того, що їх інтереси в цілому не суперечать нашим, акцентував в цьому зв'язку на можливій перспективі зміцнення міжнародної безпеки нашої держави [4]. М. Дорошко, акцентуючи на Договорі між Україною та Республікою Узбекистан про дружбу і подальше поглиблення всебічного співробітництва, що підписаний під час лютого 1998 р. візиту І. Карімова в Київ, відмічає у документі положення про стратегічне партнерство двох країн [5, с. 193].

Маючи схожі з Україною погляди щодо розвитку інтеграційних процесів на пострадянському просторі, Узбекистан 24 квітня 1999 р. приєднався до регіонального міждержавного об'єднання ГУАМ (трансформованого в ГУУАМ) й активно підтримує зовнішньополітичні ініціативи України у напрямі розбудови систем кооперації та співробітництва в Чорноморсько-Каспійському регіоні [1, с. 117]. 24 квітня 1999 р. Президенти Азербайджану, Грузії, Молдови, України та Узбекистану (країни-учасники ГУУАМ) виступили із Заявою, в якій Сторони погодилися, серед іншого, розвивати свою взаємодію в рамках Ради євроатлантичного партнерства та Програми «Партнерство заради миру», розширяти взаємовигідне співробітництво своїх держав з розвитку транспортного коридору Європа-Кавказ-Азія тощо [6]. Згодом, напередодні президентських виборів під тиском Росії Республіка Узбекистан вийшла з цієї організації [3, с. 330].

Довготермінову перспективу українсько-узбецьке співробітництво отримало через підписання Договору про економічне співробітництво на 1999–2008 роки та міждержавну Програму співробітництва під час візиту узбецького Президента 7–8 жовтня 1999 р. в Україну [2]. «Відносини між нашими країнами мають стратегічний характер. Україна навіть більш ніж Узбекистан зацікавлена у двосторонньому співробітництві», заявив на спільній прес-конференції з Президентом Узбекистану І. Карімовим керівник української держави Л. Кучма. Президент України зазначив, що Україна покладає великі надії на підписаний Договір

про довгострокове економічне співробітництво з Узбекистаном, який «дасть змогу від слів перейти до конкретних справ». Л. Кучма повідомив, що йшлося не тільки про зміцнення економічних зв'язків, а й про обстановку в Центральній Азії та СНД. Сторони домовились налагодити співробітництво спецслужб. «Ми не можемо робити вигляд і не помічати негативних явищ у центральноазійському регіоні, а повинні сприяти, щоб таких явищ не було. Необхідність глибокої військово-технічної співпраці України та Узбекистану стояла і стоїть на порядку денному», зауважив він [7].

11–12 вересня 2000 р. відбувся робочий візит в Республіку Узбекистан Прем'єр-міністра України В. Ющенка. Глава Уряду України провів переговори з Президентом Узбекистану І. Карімовим, Прем'єр-міністром Узбекистану У. Султановим. 12–13 жовтня 2000 р. було здійснено офіційний візит Президента України Л. Кучми в Узбекистан. У ході візиту відбулися зустрічі Президента України з Президентом Республіки Узбекистан та були проведені широкомасштабні переговори делегацій двох країн, за результатами яких підписано Спільну заяву Президента України Л. Кучми і Президента Республіки Узбекистан І. Карімова [8, с. 231].

В 2000-х рр., експерти з Узбекистану в числі пріоритетів українсько-узбецького співробітництва назвали взаємодію в авіа- і автомобілебудуванні, нафтогазовій сфері, реконструкції та удосконаленні транспортних комунікацій, спільну участь у відновленні економіки Афганістану. На початку XXI століття узбецька сторона висунула пропозицію для України отримати в концесію частину нафтогазоносною території Узбекистану [9].

В жовтні 2000 р. було укладено українсько-узбецьку угоду між оборонними відомствами обох країн щодо активізації військово-технічного співробітництва (ВТС). Українська компанія «Укрспецекспорт» отримала замовлення з Узбекистану на постачання стрілецького озброєння, малої артилерії, боеприпасів для систем залпового вогню [9]. У травні 2001 р. Україна домовилась щодо постачання 20 бойових катерів «Калкан» та «Гриф», а Міністерство промислової політики України розробило ряд нових пропозицій, які включали також і спільні науково-дослідні та конструкторські роботи [8, с. 206].

Наприкінці 2003 р., Центром дослідження армії, конверсії та розброєння було оприлюднено інформацію щодо антитерористичного тристороннього проекту у сфері ВТС за участі США, України та Узбекистану, згідно якого американський Уряд, українська зовнішньоторгова фірма «Прогрес» та комерційний «ВА Банк» спільно оснащували спеціальні сили Узбекистану, що здійснюють боротьбу з наркоділками на річці Амудар'я. За умовами проекту український банк кредитував виробництво сторожових катерів «Гюрза» на миколаївській кораблебудівній верфі на замовлення Сполучених Штатів Америки, що виділили на їх закупівлю близько 10 млн. дол. США. У комплектацію катерів входило українське навігаційне та радіолокаційне обладнання, вогневі засоби [10].

В 2004 р., на рівні глав Урядів узгоджувалися питання про спільне економічне просування двох країн в напрямку Афганістану з метою відновлення промислової

та транспортної інфраструктури цієї країни. З метою поновлення транзиту узбецької бавовни через свою територію, Україна пішла назустріч Узбекистану в тарифній політиці, що виявилось вигідним обом країнам. До найбільш важливих напрямів українсько-узбецького співробітництва українська сторона відносила: спільну участь в розробці євразійських транспортних коридорів в рамках проектів «шовкового шляху» (залізничний маршрут Фастів – Волгоград – Бейнеу – Ченгельди, отримавший статус міжнародного транспортного коридору N8, і маршрут Одеса – Грузія – Азербайджан – Туркменістан – Узбекистан – Казахстан – Китай); спільне розширення ринку сільськогосподарських машин; роботу на нафтогазовому ринку українських фінансово-промислових груп [9]. В експертних колах лунала думка, що Україна мала б активно взяти участь у центральноазійських транснаціональних проектах разом з іншими країнами, зокрема Китаєм, Казахстаном, Узбекистаном [11].

МЗС України відмічає обмін в 2007 р. візитами керівників Урядів України та Узбекистану: у лютому візит в Україну Прем'єр-міністра Узбекистану; у квітні – офіційний візит Прем'єр-міністра України до Узбекистану [2]. На сторінках колективної монографії «Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки», українська вчена Н. Мхитарян, говорючи про потребу розробляти та впроваджувати ефективну політику співробітництва, акцентувала у той період на такому елементі її економічної складовій, як активна участь у розробці нафтогазових родовищ безпосередньо на території Узбекистану, нарощуванні поставок українського відповідного обладнання та устаткування, участь у розбудові транспортної інфраструктури тощо [12, с. 99, 100].

Експерти Центру досліджень проблем громадянського суспільства, в 2008 р., писали, що Україні, яка залежить від поставок газу та нафти з Центральної Азії, необхідні надійні партнери у цьому стратегічно важливому для Києва регіоні, акцентуючи, що поки що Україна має певні можливості працювати з Казахстаном, Узбекистаном та Туркменістаном, оминаючи Москву, Брюссель і Вашингтон. Але з часом, це «вікно можливостей» може закритися». Аналізуючи перспективи України в Центральній Азії, автори зазначають: «Проголошений Президентом України курс на диверсифікацію джерел енергоресурсів, потребує здійснення зусиль з метою розширення української присутності в центральноазійському регіоні. Для реалізації даного плану важливим є розвиток відносин з одним з потенційних лідерів регіону – Республікою Узбекистан. Актуальність даної проблематики підвищується і наявністю інтересу до регіону конкурентів з великим економічним потенціалом і схожими політичними системами – Росії та Китаю. Сприятливими для реалізації національних інтересів України в Узбекистані виступають не тільки розвинуті зв'язки, які дісталися у спадщину від радянських часів і були налагоджені пізніше, але й усвідомлення узбецьким керівництвом можливої загрози потрапити під повний контроль РФ або КНР. Наявність широкої договірної-правової бази і режиму вільної торгівлі дозволяє розширювати двосторонні торгово-економічні відносини. Керівництву

Республіки Узбекистан імпонує те, що Україна та Узбекистан мають схожі позиції щодо шляхів вирішення проблем, пов'язаних з тероризмом, розповсюдженням зброї масового ураження, наркоторгівлею, екологічними катастрофами, нелегальною міграцією, торгівлею людьми. З урахуванням пріоритетів гуманітарного співробітництва в рамках міжнародних та регіональних об'єднань, доцільно реалізувати презентаційні проекти із залученням авторитетних інформаційних агентств та ЗМІ, громадських організацій та аналітичних центрів» [13].

В аналітичному матеріалі НІСД в 2009 р. зазначалося, що особливого значення в планах реалізації політики диверсифікації джерел та маршрутів постачання енергоносіїв має посідати співпраця з країнами-постачальниками енергоресурсів – Азербайджаном, Казахстаном, Туркменістаном, Узбекистаном, Іраном та деякими арабськими країнами. Узбекистан, поряд із іншими країнами згадується також, як потенційна альтернативна Росії країна-постачальник нафти і газу для України. Збільшення поставок природного газу узбецького походження до України можливо за умови наявності вільних транзитних потужностей. Узбекистан може постачати в Україну до 10 млрд. кубометрів природного газу. Українська сторона висловила готовність розглянути питання про участь у розробці газових родовищ в Узбекистані [14].

Ряд аспектів політико-економічного характеру щодо українсько-узбецького співробітництва містяться в монографії НІСД «Україна в 2005–2009 рр.: стратегічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку», а саме: «Республіка Узбекистан є одним з найбільших центральноазійських торгових партнерів України та важливим експортером вуглеводнів. На жаль, протягом 2005–2009 рр. спостерігалось уповільнення політичного діалогу між Києвом та Ташкентом. Зокрема, не було жодного візиту на найвищому рівні (за винятком зустрічі в рамках роботи засідання Ради Глав Держав СНД у Мінську в 2006 р.). Водночас зрозуміло, що відновлення діалогу з Узбекистаном для України є вкрай важливим з огляду на значні економічні, енергетичні та інвестиційні можливості співпраці. У 2008 р. у структурі експорту з Узбекистану до України вагоме місце займають енергоносії, переважно природний газ. Україна постачає до Узбекистану обладнання для газової, нафтогазової, хімічної та гірничорудної промисловості, а також для залізниць, в Узбекистані успішно впроваджуються передові технології нашої держави у базових галузях економіки. Україна та Узбекистан спрямовують зусилля на розширення торгово-економічного співробітництва, поглиблення та вдосконалення сучасної моделі економічних відносин. А для цього передусім необхідно розвивати співпрацю в енергетичній галузі, укладати довгострокові контракти, втілювати інвестиційні проекти, віддавати перевагу міжнародній кооперації. Україні також потрібно збалансувати двосторонню торгівлю, для якої характерним є від'ємне торгове сальдо. Закріпленню і зміцненню пріоритетних напрямів подальшого співробітництва має сприяти Договір між Україною та Республікою Узбекистан про економічне співробітництво на 2009–2018 рр.» [15, с. 622, 623].

Центральна Азія становить суттєвий інтерес для України з точки зору енергетичних можливостей. Тому

пріоритетними для Києва є відносини з Туркменістаном, Казахстаном та Узбекистаном. На жаль, традиційні моделі організації такої співпраці, що діяли в 1991–2004 рр. були зруйновані, відмічали українські експерти І. Горобець та А. Мартинов [16, с. 49]. Щодо диверсифікації зовнішніх джерел поставок газу на територію України, питання відновлення поставок газу з країн Центральної Азії (Казахстану, Туркменістану, Узбекистану) належить до першочергових стратегічних інтересів України у сфері газозабезпечення, писав в 2012 р. український дослідник Р. Опімах [17, с. 147]. Говорячи про невикористані можливості, слід навести тезу української вченої Т. Ляшенко про те, що ще у 2000 р. Узбекистан законсервував для України декілька родовищ, але за 11 років з боку України не було зроблено жодних серйозних кроків щодо реалізації даного напрямку співробітництва [8, с. 233]. Серед іншого, автор акцентує на нових перспективах українсько-узбецького співробітництва, які відкриваються в галузі впровадження енергозберігаючих технологій, де Україна має значний досвід [8, с. 235].

Підкреслюючи, що Україні доцільно приділяти значно більше уваги розвитку співробітництва з Узбекистаном, Т. Ляшенко писала: «Цей «велетень, що спить» може стати, окрім Казахстану, справжнім стратегічним партнером для України. Від успішного розвитку цих взаємин значною мірою залежить реалізація інтересів України в центральноазійському регіоні, а у перспективі – залучення нашої держави до процесу формування нової структури євразійського геополітичного простору» [8, с. 258].

У 2012–2013 рр. відбулося декілька офіційних візитів Міністра закордонних справ України в Узбекистан, під час яких було обговорено стан та перспективи двостороннього співробітництва у різних сферах, підтверджено взаємне прагнення сторін до поглиблення та розширення торгово-економічної співпраці. МЗС України відмічає позицію Узбекистану щодо подій в Україні, викладену в заяві МЗС Республіки Узбекистан від 4 березня 2014 р., в якій наголошується на необхідності розв'язання ситуації на основі «фундаментальних норм міжнародного права і Статуту ООН» [2]. Узбекистан підтримує цілісність та незалежність України, не визнає Крим частиною Росії [3, с. 330].

Намагання України та Узбекистану розвивати економічну співпрацю можна ілюструвати за результатами зустрічі в 2014 р. Міністра економічного розвитку і торгівлі України з Надзвичайним та Повноважним Послом Республіки Узбекистан в Україні. Зокрема, український Міністр зазначив: «Україна готова розвивати і поглиблювати відносини з Узбекистаном на засадах довіри, рівності та взаємовигоди. Ми цінуємо ті відносини, які є у нас з Узбекистаном. За всіма напрямками, що у нас є, ми прихильники відкритого підходу: максимум торгівлі, співпраці, комунікації і спілкування, тому що це завжди взаємовигідно». З боку узбецької сторони зазначалося, що українсько-узбецькі відносини мають величезний потенціал, передусім у промисловості, сільському господарстві та підкреслено, що Узбекистан підтримує євроінтеграційні устремління України, позаяк бачить у їх розвитку власну перспективу. Узбецький дипломат, зауваживши, що Уряд країни зацікавлений надати двостороннім відносинам

додатковий імпульс, акцентував «Ми дуже задоволені нашими двосторонніми відносинами. Узбекистан та Україна мали й мають схожі позиції щодо багатьох актуальних питань регіонального та міжнародного співробітництва, ми успішно взаємодіємо в різних сферах, і для нас Україна представляє величезний інтерес» [18].

Українська вчена Л. Чекаленко в 2015 р. підкреслила, що з урахуванням розробки існуючих перспективних газових і нафтових родовищ на території Узбекистану ця країна може стати важливим партнером України у вирішенні проблем енергозабезпечення, здійснюючи пошуково-розвідувальні роботи, оцінку прогнозних ресурсів вуглеводнів в регіонах, розробку проєктів облаштування родовищ нафти і газу, впровадження методів інтенсифікації видобутку нафти та захисту наземного і підземного обладнання від корозії. Серед пропозицій України щодо українсько-узбецького співробітництва автор виокремлювала обслуговування нафтових і газових промислів вахтовим методом, обстеження технічного стану, розробку проєктів реконструкції та капітального ремонту нафтогазотранспортних систем, постачання обладнання для нафтогазової галузі, створення спільних підприємств, у тому числі за участі третіх країн, підготовку кадрів для нафтогазової галузі тощо. Військове співробітництво включає постачання озброєння, військового майна, запасних частин, надання послуг військового призначення, виготовлення різних видів військової техніки та ін. [3, с. 332, 333].

Розвиток культурно-гуманітарного співробітництва залишається одним з важливих напрямів двосторонніх відносин між Україною та Республікою Узбекистан. Співробітництво між Україною та Республікою Узбекистан в галузі науки та освіти здійснюється з врахуванням давніх традицій взаємодії наукових та освітніх установ. Освіта відноситься до перспективних напрямів українсько-узбецької співпраці в гуманітарній сфері [2]. Велику роль у розвитку українсько-узбецьких міждержавних наукових, культурних і мистецьких зв'язків відіграє більш ніж 100-тисячна українська діаспора Узбекистану та понад 30-тисячна узбецька діаспора України, що є культурним мостом між двома народами та важливим чинником, що сприяє подальшому поглибленню двостороннього торгово-економічного та політичного співробітництва, передусім, розвитку взаємодії двох держав на міжнародній арені [19, с. 65].

Показовою з точки зору української позиції щодо політико-економічних відносин з Узбекистаном є зустріч Прем'єр-міністра України В. Гройсмана з Послами Казахстану, Киргизстану, Таджикистану, Туркменістану, Узбекистану, в жовтні 2016 р., під час якої очільник українського уряду підкреслив, що для України стратегічно важливо поліпшити взаємодію з країнами Центральної Азії [20].

3 грудня 2016 р. Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову із новообраним Президентом Узбекистану Ш. Мірзієєвим, під час якої глави держав обговорили торгово-економічну складову двосторонніх відносин між країнами. Зокрема, мова йшла про участь українських компаній в реалізації програм з розвитку інфраструктури, енергетики, електрифікації залізничних шляхів та інших проєктів на території Узбекистану. Глави

держав відзначили обопільну зацікавленість в активізації діалогу між Україною та Республікою Узбекистан на всіх рівнях. Лідери двох країн обговорили питання взаємодії в рамках міжнародних організацій [21].

Поряд з позитивними основами, існують і проблемні аспекти українсько-узбецької співпраці, які, зокрема характеризуються коливаннями зовнішньоекономічної активності, що викликано рядом об'єктивних та суб'єктивних чинників. Корінь цих коливань, певною мірою, є наслідком геополітичного впливу світової кон'юнктури, зокрема позицій провідних світових акторів. Аксиомою при цьому виглядає той факт, що, безпосередньо або опосередковано, на обсяги співробітництва України з Узбекистаном, значним чином, впливають відносини нашої держави з РФ.

Ретроспективний аналіз двосторонньої торгівлі України та Узбекистану свідчить про злети та падіння в цій сфері, зокрема що стосується торгівлі товарами. В період з початку 2000-х рр. до сьогодні, піковим був 2008 р., коли сумарний обсяг експортно-імпорتنих товарних операцій між Україною та Узбекистаном сягнув 2723,5 млн. дол. США. При цьому слід відмітити, що з 2011 р. протягом шести років поспіль спостерігалася неухильна тенденція зниження загального об'єму торгівлі товарами між Україною та Узбекистаном, і в 2016 р. даний показник дорівнював лише 213,4 млн. дол. США [22]. Не в останню чергу це відбулося внаслідок політики РФ та створених перешкод на шляху ефективною реалізації раніше виписаних механізмів торгово-економічного співробітництва України та Узбекистану. Лише у 2017 р. зафіксовано певне поживлення українсько-узбецької зовнішньої торгівлі та зростання відповідних експортно-імпорتنих показників, зокрема загальний об'єм двосторонньої торгівлі товарами збільшився на 76,4 млн. дол. США. З урахуванням наведеної статистики, вкрай актуальним, на наш погляд, постає завдання щодо пошуку та здійснення нових підходів в рамках зовнішньополітичної стратегії України на центральноазійському напрямі, які б спиралися на загальне бачення геополітичної ситуації в Центральній Азії з урахуванням гео економічних аспектів, інтересів й відповідних дій провідних світових акторів.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Україна та Узбекистан зацікавлені у розширенні ефективною співпраці, яка ґрунтується на сформованій в пострадянській період вагомій договірній-правовій базі в політико-економічній, безпековій, гуманітарній сферах, що складає 149 документів, з яких 57 – міждержавних та міжурядових, 28 – міжвідомчих [2]. В ході еволюційного процесу розвитку українсько-узбецьких зв'язків за часів незалежності реалізовано цілий комплекс політико-дипломатичних та економічних ініціатив України, в рамках двосторонніх відносин системно вирішено багато злободенних питань.

На наш погляд, в контексті актуальності застосування нових підходів в українській зовнішній політиці на центральноазійському напрямі з урахуванням особливостей глобалізованого світу, успішний розвиток співпраці України з Узбекистаном бачиться в залежності не лише від українсько-узбецького діалогу, але і від здатності української сторони відстоювати свої позиції шляхом ефективною взаємодії з ключовими світовими акторами, які присутні в регіоні Центральної Азії. Сучасна

українська зовнішня політика, серед іншого, може використовувати неординарні механізми формування моделей співробітництва коопераційно-інтеграційного характеру, зокрема, спираючись на потенціал партнерства України з США та КНР, які є потужними гравцями в Центральній Азії. За нашим переконанням, Україна має достатні шанси увійти до числа учасників багатосторонніх коопераційних процесів на узбецьких теренах, в новій якості інтегруючись у складну мозаїку міжнародних відносин в центральноазійському регіоні.

Отже, ґрунтуючись на прагненні України щодо подальшого розвитку відносин з Узбекистаном, та зважаючи на геополітичні реалії, на нашу думку, сьогодні існує чітка перспектива та передумови для більш повного забезпечення українських інтересів в рамках українсько-узбецьких зв'язків, зокрема їх багатосторонніх форм, побудованих на основі конструктивізму, прагматизму та партнерства, що буде розкрито в подальших дослідженнях.

На наш погляд, з урахуванням аспектів багатосторонньої співпраці в рамках міжнародних організацій, до яких входить Узбекистан, Україні, в сучасних геополітичних умовах, слід приділяти належну увагу потенційно можливим конфігураціям міждержавних відносин, намагаючись бути залученою до системи різнопланової коопераційної взаємодії за участі Узбекистану та ряду ключових світових акторів, зокрема КНР та США, в контексті необхідності реалізації українських національних інтересів й досягнення власних стратегічних цілей.

Список використаних джерел

1. Парахонський Б. Центральна Азія: геостратегічний аналіз та перспективні можливості для України: монографія / [Б. О. Парахонський, Ю. В. Павленко, А. З. Гончарук та ін.]; за ред. Б. О. Парахонського. – К.: НІСД, 2001. – 148 с.
2. Відносини України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/bilateral-cooperation/asia-and-oceania>
3. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: Підручник / За наук. ред. М. А. Кулініча / 2 вид. доповнене і оновлене – К., «LAT&K 2015. – 477 с.
4. Б. Парахонський Третій вектор зовнішньої політики, 1 липня 1997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobici/tretiy-vektor-zovnishnoyi-politiki>
5. Дорошко М. С., Шпакова Н. В. Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 204 с.
6. Заявление Президентом Азербайджанской Республики, Грузии, Республики Молдова, Украины и Республики Узбекистан от 24 апреля 1999 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888_005
7. Українсько-узбецькі відносини мають стратегічний характер, вважає Президент України Леонід Кучма, 07.10.1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/9170-ukraiinsko-uzbetski-vidnosini-mayut-strategichnij-harakter_vva_ga_prezident_ukraiini_leonid_kuchma_16127.html
8. Ляшенко Т. М. Трансформація політичних систем в країнах Центральної Азії: національний та регіональний аспекти. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2011. – 288 с.
9. Финько А.: Роль Украины в Центральной Азии – от «черных клубков» до «газовых войн» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1223390580>
10. Вашингтон-Киев-Ташкент. США выстраивают новую ось для поддержки режима И. Каримова, 2003 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1070400660>
11. Павленко Ю. В. Україна у світовому цивілізаційному процесі, Вісник НАН України, N.3, 2002 [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/71162/05-Pavlenko.pdf?sequence=1>

12. Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки: [Монографія] / За ред. В. О. Шведа. – К.: НІСД, 2008. – 99 с.

13. Украинские перспективы в Центральной Азии. Аналитический доклад ЦИПГО [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1214479140>

14. Перспективи диверсифікації джерел постачання енергосистем в Україні, 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/mart2009/5.htm>

15. Україна в 2005–2009 рр.: стратегічні оцінки суспільно-політичного та соціально-економічного розвитку: монографія / за ред. Ю. Г. Рубана. – К.: НІСД, 2009. – 644 с.

16. Горобець І., Мартинов А. Центральноазійський геополітичний вузол // Зовнішні справи. – 2011. – №9. – С.44–49.

17. Опімах Р. С. Проблеми диверсифікації зовнішніх джерел і шляхів поставок нафти і газу в Україну // Стратегічні пріоритети. – 2012. – №4 (25). – С.143–149.

18. Україна і Узбекистан поглиблюватимуть відносини на засадах довіри, рівності та взаємовигоди, 31.07.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/247496280>

19. Дуднік О. Українсько-узбецькі стосунки. Історія і сучасність / О. Дуднік // Український історичний збірник. – 2010. – Вип.13. – С.64–74.

20. Для Украины стратегически важно улучшить взаимодействие со странами Центральной Азии, заявил премьер Владимир Гройсман 05.10.2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ru.sputnik-tj.com/world/20161005/1020791789.html>

21. Президенты Украины и Узбекистана обсудили торгово-экономическое сотрудничество между странами, 13 декабря 2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.unn.com.ua/ru/news/1627119-prezidenti-ukrayini-ta-uzbekistanu-obgovorili-torgovelo-ekonomichnu-spiivratsyu-mizh-krayinami>

22. Зовнішня торгівля України товарами / Інформація Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

References

1. Parahons'kyj B. Central'na Azija: geostrategichnyj analiz ta perspektyvni mozhlyvosti dlja Ukrai'ny: monografija / [B. O. Parahons'kyj, Ju. V. Pavlenko, A. Z. Goncharuk ta in.]; za red. B. O. Parahons'kogo. – K.: NISD, 2001. – 148 s.
2. Vidnosyny Ukrai'ny z kraj'namy Azijs'ko-Tyhookeans'kogo regionu [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/bilateral-cooperation/asia-and-oceania>
3. Chekalenko L. D. Zovnishnja polityka Ukrai'ny: Pidruchnyk / Za nauk. red. M. A. Kulinicha / 2 vyd. dopovnene i onovlene – K., «LAT&K 2015. – 477 s.
4. B. Parahons'kyj Tretij vektor zovnishn'oi' polityky, 1 lypnja 1997 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobici/tretiy-vektor-zovnishnoyi-politiki>
5. Doroshko M. S., Shpakova N. V. Geopolitychne seredovyshhe ta geopolitychna orijentacija kraj'n SND. Navch. posib. – K.: Centr uchbovoi' literatury, 2011. – 204 s.
6. Zjavlenie Prezidentov Azerbajdzhanskoj Respubliki, Gruzii, Respubliki Moldova, Ukrainy i Respubliki Uzbekistan ot 24 aprelja 1999 g. [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888_005
7. Ukrai'ns'ko-uzbec'ki vidnosyny majut' strategichnyj harakter, vvazhaje Prezydent Ukrai'ny Leonid Kuchma, 07.10.1999 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/9170-ukraiinsko-uzbetski-vidnosini-mayut-strategichnij-harakter_vva_ga_prezident_ukraiini_leonid_kuchma_16127.html
8. Ljashenko T. M. Transformacija politychnyh system v kraj'nah Central'noi' Azii': nacional'nyj ta regional'nyj aspekty. – K.: IPiEND im. I. F. Kurasa, 2011. – 288 s.
9. Fin'ko A.: Rol' Ukrainy v Central'noj Azii – ot «chernyh klubukov» do «gazovyh vojn» [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1223390580>
10. Vashington-Kiev-Tashkent. SShA vystraivajut novuju os' dlja podderzhki rezhima I. Karimova, 2003 [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1070400660>

11. Pavlenko Ju. V. Ukrai'na u svitovomu cyvilizacijnomu procesi, Visnyk NAN Ukrai'ny, N.3, 2002 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/71162/05-Pavlenko.pdf?sequence=1>

12. Azijs'kyj naprjam zovnishn'oi' polityky Ukrai'ny: problemy i perspektyvy. Analitichni ocinky: [Monografija] / Za red. V. O. Shveda. – K.: NISD, 2008. – 99 s.

13. Ukrainskie perspektivy v Central'noj Azii. Analiticheskij doklad CIPGO [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupa: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1214479140>

14. Perspektivy dyversyfikacii' dzherel postachannja energosonii' v Ukrai'nu, 2009 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/mart2009/5.htm>

15. Ukrai'na v 2005–2009 rr.: strategichni ocinky suspil'no-politychnogo ta social'no-ekonomichnogo rozvytku: monografija / za red. Ju. G. Rubana. – K.: NISD, 2009. – 644 s.

16. Gorobec' I., Martynov A. Central'noazijs'kyj geopolitychnyj vuzol // Zovnishni spravy. – 2011. – №9. – S.44–49.

17. Opimah R. Je. Problemy dyversyfikacii' zovnishnih dzherel i shljahiv postavok nafty i gazu v Ukrai'nu // Strategichni priorityety. – 2012. – №4 (25). – S.143–149.

18. Ukrai'na i Uzbekystan poglybljuvatymut' vidnosyny na zasadah doviry, ravnosti ta vzajemovygody, 31.07.2014 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/247496280>

19. Dudnik O. Ukrai'ns'ko-uzbec'ki stosunky. Istorija i suchasnist' / O. Dudnik // Ukrai'ns'kyj istorychnyj zbirnyk. – 2010. – Vyp.13. – S.64–74.

20. Dlja Ukrainy strategicheski vazhno uluchshit' vzaimodejstvie so stranami Central'noj Azii, zajavil prem'er Vladimir Grojsman 05.10.2016 [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://ru.sputnik-tj.com/world/20161005/1020791789.html>

21. Prezidenty Ukrainy i Uzbekistana obsudili torgovo-jekonomicheskoe sotrudnichestvo mezhdju stranami, 13 dekabnja 2016 [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.unn.com.ua/ru/news/1627119-prezidenti-ukraini-ta-uzbekistana-obgovorili-torgovelno-ekonomichnu-spivpratsyu-mizh-krayinami>

22. Zovnishnja torgivlja Ukrai'ny tovaramy / Informacija Derzhavnoi' sluzhby statystyky Ukrai'ny [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Halona A. Y., post-graduate student of International Media Communications and Communication Technologies Department, Institute of international relations Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), aleksandr.galiona@gmail.com

Evolution of relations between Ukraine and Uzbekistan and some aspects of potential cooperation in the global dimension

The urgency of the research is specified the important place of Uzbekistan among Ukrainian foreign policy partners and the aspirations of Ukraine to develop comprehensive relations with this Central Asian country, and it is rationale for finding out the perspective opportunities for further deepening the mutually beneficial Ukrainian and Uzbek relations. The article analyzes a wide issues range of Ukrainian-Uzbek cooperation during the period of independence, including political, economic and humanitarian aspects of bilateral cooperation between Ukraine and Uzbekistan, trends and peculiarities of development of cooperation in different fields, taking into account the real influence of the powerful gamers are available in the Central Asia. The views of the representatives of the scientific and expert environment are approved suggest concerning the bilateral Ukrainian-Uzbek dialogue on the intergovernmental and interdepartmental levels, their assessments due to approaches to ways of realizing Ukraine's national interests in the Uzbek direction of Ukrainian foreign policy, taking into account the development of the situation in the region and in the world. The work focuses on the successive steps of the two states to intensify the political dialogue, finding the ways to increase the Ukrainian-Uzbek trade volume in the context of a number of working contacts, visits and meetings of the Presidents of Ukraine and Uzbekistan. The possibilities of activating the processes of creation new approaches to long-term Ukrainian-Uzbek mutually beneficial cooperation are underlined, including a number of multilateral aspects for the establishment and development of constructive relations with the participation of leading world countries. In this context, the author's vision of the potential for the development of cooperation between Ukraine and Uzbekistan is presented, and also the challenges for Ukrainian interests' assurance within the framework of Ukrainian-Uzbek relations.

Keywords: Ukraine, Uzbekistan, cooperation, Central Asia.

* * *

УДК 327(73)

Вонсович О. С.,

кандидат політичних наук, доцент
кафедри міжнародних відносин, ПРАТ
«Українсько-Польський вищий навчальний заклад
«Центрально-Європейський університет»
(Україна, Київ), sefinrof@ipnet.ua

Статус Російської Федерації в Стратегії національної безпеки США 2017 р.

Метою даної статті – є визначення статусу Російської Федерації згідно Стратегії національної безпеки США 2017 р. Під час написання статті, автором були використані наступні методи: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція. Основні одержані висновки полягають в наступному: в цій статті наведені далеко не всі приклади за участю Російської Федерації, в яких вона постає в якості суперника, але навіть виходячи з них видно, що ця країна становить серйозну конкуренцію та небезпеку для Сполучених Штатів Америки; санкційна політика з боку Європейського Союзу та самих Сполучених Штатів змусила Росію активізувати свої внутрішні ресурси та потенціал і почати політику імпортозаміщення: це призвело до посилення розвитку воєнно-промислового комплексу та ключових промислових галузей; ідеологічна складова проявилась у намаганні поширити демократичну модель розвитку суспільства в світі за російським та американським зразком: це призвело не тільки до зіткнення концептуальних та методологічних засад, але і до широкомасштабного конфлікту інтересів; Російська Федерація в статусі суперника в правовому відношенні закріплена в Стратегії національної безпеки США, що робить напруження між Сходом та Заходом це більш відкритим та реальним.

Ключові слова: Стратегія національної безпеки США, Російська Федерація, Китай, НАТО, статус, загрози.

Основною проблемою, яку досліджує автор в даній статті, – є визначення статусу Російської Федерації згідно Стратегії національної безпеки США 2017 р. Такими, які раніше не були достатнім чином обґрунтовані, видаються наступні аспекти: статус Російської Федерації в рамках міжнародного виміру, місце Росії в контексті міжнародних організацій, сучасний зміст її воєнної компоненти, геополітичний вимір діяльності РФ, інформаційна політика та глобальний вплив Росії.

В статті автором були використані матеріали, переважним чином, зарубіжних ЗМІ, а також матеріали з офіційних веб-сторінок Білого дому та Міжнародного інституту стратегічних досліджень.

Метою даної статті – є визначення статусу Російської Федерації згідно Стратегії національної безпеки США 2017 р.

Знаковою подією для Сполучених Штатів Америки стало оприлюднення 18 грудня 2017 р. Стратегії національної безпеки [1]. Поряд із класичним висвітленням основних викликів та загроз безпеці, значну увагу було приділено так званим «суперникам», до числа яких було віднесено Китай, Росію, держави, які не визнають міжнародних норм Іран та Північну Корею, а також транснаціональні злочинні організації, зокрема джихадистські терористичні угруповання. Підтвердження цього служить цитата зі стор. 25 Стратегії: «Three main sets of challengers – the revisionist powers of China and Russia, the rogue states of Iran and North Korea, and transnational threat organizations, particularly jihadist terrorist groups – are actively competing against the United States and our allies and partners. Although differing in nature and magnitude, these rivals compete across political, economic, and military arenas, and use technology and information to accelerate these contests in order to shift regional balances of power in their favor» [2, p. 25]. Як не дивно, але в одному рядку «суперників» стоять і Китай з